

Ort och datum
Stockholm, 2022-05-04

Handläggare
Carita Fallström

Er referens
Ju2022/00396

Justitiedepartementet

Remissvar – Betänkandet En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner (SOU 2022:2)

Vårdförbundet tillstyrker utredningens förslag.

Vårdförbundet är ett yrkes- och fackförbund för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Förbundet har drygt 115 000 medlemmar, varav drygt 90 000 är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet arbetar för en personcentrerad, säker och nära vård samt en jämlik hälsa.

Allmänna synpunkter

Våld och hot mot hälso- och sjukvårdspersonal har tyvärr blivit ett allt vanligare arbetsmiljöproblem under senare år. Enligt en undersökning som genomfördes av Novus på uppdrag av Vårdförbundet 2020 uppgav 44 procent av förbundets medlemmar att de någon gång utsatts för hot på jobbet och 27 procent uppgav att de hade blivit utsatta för våld. Detta var en ökning jämfört med motsvarande undersökning 2018 då det handlade om 36 respektive 18 procent. Våld och hot förekommer enligt Novusundersökningen i alla delar av hälso- och sjukvården, men är vanligast inom akutsjukvården, psykiatrin, primärvården, hemsjukvården och äldreården. Det är helt oacceptabelt att hälso- och sjukvårdspersonal som har till uppgift att hjälpa och stödja människor som är i behov av vård utsätts för hot och våld. Arbetsgivarna måste bedriva ett aktivare systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete med riskanalyser och säkerhetsplanering. Hälso- och sjukvårdspersonal, som är experter på den egna verksamheten och dess risker, måste få ta aktiv del i detta arbete och bli lyssnade på. Det krävs också att arbetsgivarna tar ansvar för att denna typ av händelser rapporteras till Arbetsmiljöverket och också polisanmäls när sekretessreglerna medger det. Dessutom ska bemanningen planeras så att medarbetare inom vården inte behöver arbeta ensamma i situationer som kan bli hotfulla.

En viktig del för att förebygga våld och hot i vården är också skärpta straff för brott som riktar sig mot hälso- och sjukvårdspersonal. Skärpta straff skulle utgöra en viktig markering från samhället om att hot och våld mot hälso- och sjukvårdspersonal inte tolereras.

Synpunkter på förslagen i betänkandet

Vårdförbundets synpunkter på förslagen i betänkandet begränsar sig till de delar som berör hälso- och sjukvården.

Kapitel 5 om ett förstärkt straffrättsligt skydd för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner

5.5.2 Behovet av straffrättsliga åtgärder - Vårdförbundet instämmer i att det behövs ett förstärkt straffrättsligt skydd för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner, däribland hälso- och sjukvårdspersonal. Vårdförbundet var också 2018 positivt till Blåljusutredningens förslag om straffskärpning.

5.5.3 Två nya gradindelade brott införs - Vårdförbundet delar utredningens uppfattning att införandet av nya brott är den mest ändamålsenliga lösningen för att reglera det utökade straffrättsliga skyddet. Förbundet instämmer också i att skyddet ska motsvara det som gäller för myndighetsutövning.

Kapitel 6 om straffskalan för våld mot tjänsteman, m.m.

6.4 - Vårdförbundet tillstyrker förslaget om att stämpling till våld eller hot mot tjänsteman av normalgraden straffbeläggs.

Kapitel 8 om översyn av straffbestämmelserna om tjänstefel och brott mot tystnadsplikt

8.10.1 - Vårdförbundet instämmer i att det straffrättsliga tjänstefelsansvaret inte behöver ändras.

8.10.2 - Vårdförbundet tillstyrker förslagen om att straffskalan för brott mot tystnadsplikt skärps och att ett grovt brott införs.

VÅRDFÖRBUNDET

Sineva Ribeiro
Förbundsordförande